

KIÁLLÍTÁSOK.

A M. IPARMŰVÉSZETI TÁRSULAT KIÁLLÍTÁSAI. A tavaszi kiállítás az eddig történt megállapodások szerint április hó 6-án nyílik meg. A kiállítást lapunk legközelebbi számában behatóan ismertetjük.

A pécsi kiállítás részére a M. Iparművészeti Társulat elvállalta a képző- és az iparművészetet magába foglaló külön csarnoknak rendezését. A kiállítási bizottság dr. K. Lippich Elek min. osztálytanácsos elnöklésével alakult meg, tagjai a képzőművészeti társulat részéről Hauszmann Alajos, Dudits Andor és Zala György, a M. Iparművészeti Társulat részéről Árkay Aladár, Maróti Géza és Nádler Róbert. Az iparművészeti rész keretében részt vesznek — a milánói kiállítás példájára — az orsz. mintarajztanoda és rajztanárképző, az orsz. m. kir. iparművészeti iskola és a székesfővárosi iparrajziskola, amely intézetek igazgatói szintén tagjai a kiállítási bizottságnak. Bemutatásra kerül négy művészi szobaberendezés és pedig ebédlő (terv. Nádler Róbert), hálószoba (terv. Vigand Ede), úri dolgozó-szoba (terv. Pálkás Béla) és egy zeneszoba (terv. Maróti Géza). A kiállítás megnyitását május hó 15-ére tűzték ki.

A karácsonyi kiállítás ez idén is úgy, mint tavaly, csak apróbb és ünnepi ajándékoknak való tárgyak bemutatására fog szorítkozni, főleg azért, mert az orsz. iparművészeti múzeum igazgatósága ugyancsak karácsony tájára tervezi amateur-kiállítását, melyről alább részletesen emlékezünk meg.

AMATEUR-KIÁLLÍTÁS. Az Iparművészeti Múzeum nagyszabású kiállítást szándékozik rendezni ősszel a budapesti amatőrök gyűjteményeiből. A kiállítás célja a fővárosban magántulajdonban felhalmozott, többnyire hozzáférhetlen különféle régi műtárgyakat felkutatni s a nagyközönség, műiparosok és szakkörök gyönyörűségére, valamint okulására bemutatni, egyuttal pedig tudományosan is feldolgozni. Ez utóbbi munka hosszabb időt igényel, szükségesnek látja a Múzeum, hogy a kiállítás eszméjét már most közhírré tegye. A kiállítás az iparművészet minden ágára kiterjed s kiállításra kerülnek ötvösmunkák, ékszerek, ötvös- és egyéb fémmunkák, akár egyházi, akár világi célokra készültek, metszett kövek, zománcok, bronzok, fegyverek, vasmunkák, tobákszelencék, üvegek, porcellánok, agyagmunkák, szőnyegek, szövetek és csipkék, legyezők stb. stb. Festmények és szorosan vett szobrok ki vannak véve. 1850-nél később készült művek szintén nem állíttatnak ki. A gyűjtemények együtt maradnak s tulajdonosok szerint csoportosíttatnak, csak az olyan kiállító tárgyai kerülnek együvé, akik egy-két darabnál nem rendelkeznek többel. A kiállítás a Múzeum üveggel fedett nagy udvarában lesz. Leíró lajstromot is szándékozik készíteni a Múzeum, a tárgyak meghatározásával. Miután e lajstrom sok munkával jár, az intézet mielőbb kéri a bejelentéseket, hogy az adatokat idején fel lehessen dolgozni. A bejelentésekhez képest fogja az igazgatóság a gyűjteményeket s egyes

tárgyakat megtekinteni s a mennyire lehet azonnal lajstromozni. A tárgyak beküldésének határideje később fog közhírré tétetni. Önként értetik, hogy e kiállításból a kiállítókat semminemű költség nem fogja terhelni s hogy a Múzeum szavatol a kiállított tárgyak sértetlen állapotban leendő visszaszállításáért is.

BEARDSLEY-KIÁLLÍTÁS. A Párisban lakó Hein Béla honfitársunk egy Beardsley-kiállítást hozott javaslatba, melyet az Iparművészeti Múzeum igazgatósága nagy örömmel karolt fel. Radics Jenő min. tanácsos érintkezésbe lépett a néhány évvel ezelőtt elhunyt rajzoló művész kiadóival s sikerült rábírní őket, hogy ez ultramodern, kiváló illusztrátor műveit kiállításra átengedjék. A teljes megegyezés még csupán néhány formáság elintézésétől függ, úgy hogy valószínű, hogy a budapesti közönség még április folyamán az Iparművészeti Társulat tavaszi kiállításával egyidejűleg megismerkedik e különös művész alkotásaival. Aubrey Beardsley minden perverzítése mellett is sok tanulságot rejteget a dekoratív művészek számára. Aki nem kedveli miszticizmusát és szimbolizmusát, az is meg fogja találni bámulatos stílusérzékében, amivel a fehér-fekete foltok és vonalak e nagy mestere káprázatba ejt, a maga művészeti gyönyörűségét. A kiállításról katalógus is készül.

MAGYAR MAJOLIKA-KIÁLLÍTÁS. A Műbarátok Köre ez év április havában mintegy 3—4 hétig tartó kiállítást szándékozik rendezni váci-utcai helyiségében magyar eredetű agyagipari tárgyakból. A kör e célra tagjaitól elkéri a hozzáférhető herendi, holicsei, tatai, stomfai agyagtárgyakat. Elfogad továbbá pozitív művészi becsű és hitelesen magyar származású évszámmal ellátott u. n. fehér cserépedényeket, céhkorsókat stb. A Műbarátok Köre viseli a kiállításra átengedett tárgyak vasúti, postai és egyéb oda-visszaszállítási, úgymint a szállítás és kiállítás tartamára a biztosítás költségeit. A bejelentés gróf Batthyány Lajosné nevére (IV., Váci-utca 25. I. em.) intézendő.

AZ ORSZ. M. KIR. MINTARAJZISKOLA ÉS RAJZTANÁRKÉPZŐ-INTÉZET kiállítást rendezett növendékei munkáiból, mely március hó 27-én nyílt meg. A kiállításon látható művek egyfelől a különböző szakok és tantárgyak menetét tüntetik fel, másrészt pedig bepillantást engednek a növendékek önálló munkálkodásába. Sajnos, most nincs terünk ahhoz, hogy e kitünő intézetünknek az iparművészet szempontjából is nagy fontosságú és áldásos működését méltóan ismertessük; fenntartjuk ezt más alkalomra, amidőn a tanárok és növendékek munkálkodását képen is mutathatjuk be. Ezúttal csak kiemeljük, hogy a kiállítás egyik fénypontja az a csoport, mely jeles grafikus művészünk, Olgyay Viktornak még alig fél éves tanításának eredményeit mutatja be. Szívvel üdvözljük az intézet vezetőségét, hogy alkalmat ad növendékeinek oly életrevaló s a növendékek artisztikus érzésének fejlesztésére annyira alkalmas technikák elsajátítására, milyen a rézkarc és az aquatinta. Kívánatos, hogy ifjú művészeink mennél nagyobb lelkesedéssel karol-

nák fel e művészi technikákat, melyeknek eddig alig volt néhány magyar művelője. Örvedetes haladást láttunk a szobrászati műveknél is, amelyek szintén új erő, Radnai Béla szobrásztanár vezetésével készültek. Az intézeti tanítás méltatását — mint említettük — más alkalomra tartjuk fenn magunknak, most csak sajnálkozásunknak adunk kifejezést, hogy a nagyarányú kiállítás keretében nem jutott hely az intézettel szoros összefüggésben levő, 1904. év óta fennálló rajzpedagógiai gyakorló iskolának, holott bemutatása éppen a rajzpedagógusokat kiválóan érdekelné.

KULATÁR. E rejtélyes cím alatt Tóth István, Füredi Rikárd szobrászművészek és Lechner Jenő műépítő modern temetődszékéből, sírközmintákból kiállítást rendeztek várbarázi műtermökben. A figyelem a halottak emlékeinek művészi megörökítésére ma már oly széleskörű, hogy e kiállítás is érdeklődésre tarthat számot. Van néhány figyelemreméltó darab alkotásaik közt, különösen amelyek alapformáit a régi magyar fejfák inspirálták. A közönségnek bizonyára tetszeni fog a szelíd galambok s a rózsáindák szimbolikája is. Ez érdekes síremlék-tervezetekből néhány szemelvényt május 1. füzetünkben közlünk.

A NEMZETI SZALON ÚJ OTTHONA. Az Erzsébet-téri kioszknak a maga idejében nagybecsű építkezését érintetlenül hagyva, két törekvő fiatal építész, Vágó László és József új hajlékot emelt a Nemzeti Szalonnak. Homlokzatiképzéssel és emelet húzásával nyertek új tért és új megoldást az eleven művészi egylet számára. A téralkotás pompásan megfelel kiállítási céloknak, a díszítő felfogás, különösen ami az építészeti részleteket illeti, a magyaros modernséget kereső fáradozás érdekes példája. Legközelebbi számunkban bővebben visszatérünk még a palotára s a hozzákapcsolt iparművészeti alkotásokat képekben is ismertetni fogjuk. A gazdag hatású színes ablakok, festett díszek s más részletek megérdemlik a beható tárgyalást.

KÜLFÖLDI KIÁLLÍTÁSOK. A kiállítások sokaságából a főlemítésre érdemesek a következők: BERLINBEN, az Ausstellungshalle-ben kiállítást rendeztek, amely „Berlín a Biedermeier-időben“ mutatja be. Ebben a keretben régi építkezések, városrészletek, utcák, terek vannak bemutatva, azonkívül arcképek, genre-képek, karikatúrák, kosztümképek, lakásberendezések képei, nyomtatványok nagy választékban és számos más, az egész kultúra képét visszatükröző tárgy. — DREZDÁBAN az ottani „Werkstätte“-kben kisebb méretű, de a mindennapi gyakorlatot szolgáló kiállítás volt látható, amelyben a „terített asztal“ tárgyai kerültek külön-külön és csoportos bemutatásra. — MÜNCHEN tudományok akadémiájában Peruból való régiségek és ipari tárgyak gyönyörű gyűjteménye van kiállítva, amely a Perubelieknek legrégebbi időbeli készütségeiről, nevezetesen a kerámia, a textilművészet és a fémművesség terén tesz tanúságot. A fantáziának gazdagsága, az anyag iránt tanúsított finom érzék és a formakincs változékonysága

szinte csodálatot keltő. Feltűnt az is, hogy a peruiaknak munkái az állatvilág formáinak ornamentális célokra való kiaknázásában nem kis mértékben a japániakra is emlékeztetnek. — KÖLNEN folyó évi májustól kezdetétől október végeig tartó művészeti és műipari kiállítás lesz. A megnagyobbítandó egyik főépület a szoborműveket és festményeket, néhány másika és a műiparcsarnok pedig az ipari kollektív kiállításokat foglalja magában. — BRÜSSZEL városa 1910-re világhiállítás tervéz, még pedig annak emlékére, hogy kikötő-építkezéseinek ekkor lesz századik születésnapja. És ennek okából — de másból is — a régi városrészek szabályozásán, amelynek persze a régi flamand építkezés számos érdekes maradványa is áldozatul esik, már most fokozott erővel dolgoznak. — Ennél nagyobb történeti esemény: MÜNCHEN-nek 750 éves fennállása [készteti az ottani köröket egy 1908-ban tartandó nagyszabású kiállítás rendezésére, amelyen mindaz kerülne bemutatásra, ami az ipar, kereskedelem és művészet terén a város képességeiről bizonyosságot tesz; mindez persze a városnak megfelelő hagyományos művészi módon és formában.

PÁLYÁZATOK.

A FÉMTÁRGYAK TERVEIRE HIRDETETT PÁLYÁZAT EREDMÉNYE. Lapunk legutóbbi számában hirdetett pályázatunk eredménye — különösen a pályázók és pályázatok nagy számát vesszük, — meghaladta valamennyi előző pályázatunkat. Beérkezett ugyanis 79 művésztől 907 terv és 73 plasztikus minta. A pályabírók tagjai két ízben, március hó 18-án és 25-én tanácskoztak a díjak odaítélése dolgában. Az eredmény a következő:

Az egyik 300 koronás pályadíjat **Muhits Sándor** nyerte el, ékszerkaszottát ábrázoló tervével, a másik 300 koronás díjat a bizottság nem adta ki. A 200 koronás három díjat kapták: **Meyer Antal** pezsgőhűtőt és virág-cseréptartót; **Abt Sándor** karosgyertyatartót; **Petrányi Miklós** virágtartókat ábrázoló rajzaival.

A három száz-száz koronás díjakat **Szabó Károly** karosgyertyatartót, **Hazay Aladár**nak ötágú gyertyatartót ábrázoló rajzainak és **Búthy Sándor** vasból kovácsolt dohányzó-asztalkájának ítelték oda. Végül megvásárolta a bizottság **Muhits Sándor** ereklyetartót, **Veszely Vilmos**nak hamutálcát, **Oetzberger és Schuszlik** hamutartót és **Meyer Antal** tűzi szerzős szentartóval ábrázoló terveit.

Az Iparművészeti Társulat elnöksége felhívta az összes fémdíszműgyárosokat és iparosokat, hogy a kiállított terveket tekintsék meg s vásárolják meg a kiválóbbakat.